

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

Journal of Social Sciences

p-ISSN:1300-9702 e-ISSN: 2149-3243

ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ MOTİVASYON VE TEKNOSTRES DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Examination of Teachers' Professional Motivation and Technostress Levels

Emrah AKMAN¹ ve Burçin DURGUN²

¹Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Üniversitesi, Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı, emrahakman@outlook.com.tr, orcid.org/0000-0003-0637-919X

²Yüksek Lisans, Sancaktepe İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, İstanbul, burcindurgun52@gmail.com, orcid.org/0000-0002-4783-1990

Araştırma Makalesi/Research Article

Makale Bilgisi

Geliş/Received:
17.11.2021

Kabul/Accepted:
08.03.2022

DOI:
10.18069/firatsbed.1025152

Anahtar Kelimeler

Öğretmen, meslekî motivasyon, teknostres, teknoloji kullanımı, eğitimde teknoloji

Keywords

Teacher, professional motivation, technostress, use of technology, technology in education

ÖZ

Bu araştırmada, öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin belirlenmesi ve değişkenler arasındaki ilişki durumunun saptanması amaçlanmıştır. Çalışmada genel tarama modellerinin içinde yer alan ilişki model kullanılmıştır. Çalışma grubunda 455 öğretmen yer almaktadır. Araştırmanın verilerini toplama aşamasında Kişisel Bilgi Formu, Öğretmen Meslekî Motivasyonu Ölçeği ve Öğretmenlerin Teknostres Düzeylerini Belirleme Ölçeğinden yararlanılmıştır. Araştırmanın verileri Google Formlar ile 2021-2022 eğitim yılının güz döneminde beş günde toplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin cinsiyet, yaş grubu, teknoloji kullanımıyla ilgili hizmet için eğitim alma durumu, teknoloji kullanma seviyesinin yeterli ya da yetersiz olma durumu, okulda ihtiyaç duydukları teknolojiye erişebilme durumu, mezun olunan fakülte türü, branş gibi değişkenlere göre farklılık gösterdiği saptanmıştır. Araştırmada öğretmenlerin meslekî motivasyon düzeyleri ile teknostres düzeyleri arasında negatif yönde zayıf bir ilişki olduğu görülmüştür. Fen-Edebiyat Fakültesi mezunu olan öğretmenlerin meslekî motivasyonlarının Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenlere daha yüksek olmasının sebeplerinin araştırılması ve öğretmenlerin teknostres düzeylerini azaltmak amacıyla yeni çalışmalar yapılması önerilmiştir.

ABSTRACT

This study aimed to investigate the motivation and technostress levels of teachers and explore whether there is a relationship between these variables. A relational survey model was used in the research. The study group consisted of 455 teachers. Personal Information Form, Teacher Professional Motivation Scale, and Techno-stress Levels Defining Scale were used to collect the study's data. The research data were collected with Google Forms over five days in the fall semester of the 2021-2022 academic year. According to the findings, the professional motivation and technostress levels of teachers could differ according to variables such as gender, age group, type of faculty graduated, and branch. The study indicated that there was a negative relationship between teachers' motivation levels and technostress levels. Further research is recommended to investigate why the motivation of the faculty of arts and sciences graduates is higher than the teachers who graduated from the faculty of education. In addition, it is suggested that new studies can be conducted on the factors affecting teachers' technostress levels. It has been suggested to carry out new studies to reduce the technostress levels of teachers.

Atf/Citation: Akman, E. ve Durgun, B. (2022). Öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin incelenmesi. *Firat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32, 2(487-500).

Sorumlu yazar/Corresponding author: Emrah AKMAN, emrahakman@outlook.com.tr

1. Giriş

Tüm meslek gruplarında olduğu gibi öğretmenlik mesleğinde de motivasyonun önemi büyüktür. İngilizce ve Fransızca dillerindeki “motive” sözcüğünden türetilmiş ve güdülenme anlamına gelen motivasyon kavramı, Gömleksiz ve Serhatlıoğlu (2013) tarafından “davranışın başlamasını, yönünü, şiddetini, sürdürülmesini açıklamaya çalışan teorik bir yapı” şeklinde açıklanmaktadır. Bununla birlikte farklı araştırmacılar (Bursalıoğlu, 2002; Öncü, 2010) motivasyon kavramını davranışı hedefe yönlendiren, davranışa güç ve yön veren bir unsur olarak tanımlamışlardır. Bireylerin davranışlarının arkasındaki güç olan motivasyon kavramı, bireyin içsel ihtiyaçları ve istekleri ile oluşan içsel motivasyon ve dışarıdan verilen pekiştireçler ile oluşan dışsal motivasyon boyutları ile açıklanmaktadır (Ertürk, 2016).

Öğretmenin sahip olduğu motivasyon kişisel ilgiyle ve öğretmeye yönelik bağlılıkla ilgilidir ve öğrenciler öğretmenin motivasyonundan etkilenir (Ng ve Ng, 2015). Öğrencilerin sınıfa ve öğrenmeye yönelik motivasyon sahibi olmalarında öğretmenlerin meslekî motivasyonları etkili olabilmektedir. Öğretmenlerin meslekî motivasyon düzeylerinin öğrencilerin okul yaşamının niteliği ile ilişkili olduğunu ifade etmek mümkündür (Sarı, Canoğulları ve Yıldız, 2018). Öğretmenlerin sahip olduğu meslekî motivasyon, öğrenci motivasyonunu etkilemekle birlikte, gerçekleştirilecek öğretmen düzeyindeki reformların uygulanmasında da etkili olabilmektedir (De Jesus ve Conboy, 2001). Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının olumlu olması, meslekî doyum ve adanmışlık düzeylerinin yüksek olması meslekî motivasyonlarının da olumlu olmasını sağlayabilmektedir (Sarı, Canoğulları ve Yıldız, 2018). Öğretmenlerin meslekî motivasyonlarını öz yeterlilik algısı, okul amaçlarını içselleştirme, belirsiz durumlara karşı hoşgörülü davranış, genel durumundan mutlu olma, kendini geliştirme, sosyal ilişkiler, çalışma koşulları, psikolojik iyi olma, olumlu benlik duygusu, pedagoji ve kariyer gelişimi gibi faktörlerin etkileyebileceği bilinmektedir (Mansfield ve Beltman, 2014; Thoonen, Slegers, Oort, Peetsma ve Geijsel, 2011). Meslekî motivasyonları düşük olan öğretmenlerin başarı ve doyum sağlayamayacakları ve stres düzeylerinin yüksek olacağı bilinmektedir (Pithers ve Fogarty, 1995). Öğretmenlerin yaşayacağı stres türlerinden biri de teknostrestir.

Teknostres kavramı Amerikalı psikolog Brod (1984) tarafından ortaya atılmıştır ve bir kişinin teknolojiyle ilişkili yaşamış olduğu olumsuz etkileri ifade etmektedir. Weil ve Rosen (1997) ise, teknolojinin kişiler üzerinde oluşturduğu tutum, düşünce, davranış ile kişileri psikolojik olarak olumsuz etkileyen bir unsur olarak tanımlamışlardır. Chen’e (2012) göre teknostres kavramı, tüm çalışma alanlarında olduğu gibi eğitim alanında da insanlarda teknoloji korkusu ve özyeterlilik eksikliği olarak belirmektedir. Öğretmenlerin teknolojiyi günlük hayatta kullanmalarının dışında, eğitim teknolojileri alanı kapsamında sınıf ortamında da kullanmaları gerekmektedir. Dolayısıyla öğretmenler için eğitim teknolojilerini kullanmak kaçınılmazdır. Öğretmenlerin teknostres düzeylerinin yüksek olması sınıf içinde gerçekleştirilen etkinlikleri olumsuz bir şekilde etkilemektedir (Al-Fudail ve Mellar, 2008). Birçok etkinliğin eğitim teknolojileri çerçevesinde yürütüldüğü düşünülürse, teknostres yaşayan öğretmenlerin sınıf içi etkinlikleri yürütmeye güçlük çekebilecekleri veya etkinliklerin arzu edilen doğrultuda ilerleyemeyeceğini söylemek mümkündür. Öğretmenlerde teknostres görülmesinin nedenlerinden birisi teknoloji kullanımı konusunda beceri gösterme düzeylerinin düşüklüğü ya da teknik konularda yaşanan problemlerin üstesinden gelememeleridir (Al-Fudail ve Mellar, 2008). Teknolojinin öğretim ortamlarına entegrasyonu öğretmenler için zor bir iş olarak algılandığında teknolojinin gerçek potansiyeli kullanılamamaktadır (Ertmer, Ottenbreit-Leftwich, Sadik, Sendurer ve Sendurer, 2012). Çoklar, Efilti, Şahin ve Akçay (2016), öğretmenlerin teknostres yaşıyor olmalarının sebepleri olarak bireysel problemler, teknik sıkıntılar, eğitimsel sorunlar, sağlık sorunları ve zaman problemleri gibi problem durumları olduğunu belirtmişlerdir. Salanova, Llorens ve Cifre (2013) teknostres belirleyicilerinin bilgi ve iletişim teknolojilerinin sebep olduğu yüksek endişe, şüphecilik ve düşük öz yeterlilik algısı olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmen motivasyonu ile ilgi yapılmış çalışmaların yer aldığı alanyazında öğretmen motivasyonunun farklı değişkenlerle ilişkisini ortaya koymaya çalışan araştırmalar olduğu görülmektedir. Bu değişkenler; iş doyumunu (Davis ve Wilson, 2000), sosyal iletişim becerileri (Doğan ve Koçak, 2014), örgütsel faktörler ve liderlik (Thoonen, Slegers, Oort, Peetsma ve Geijsel, 2011), pozitif psikoloji (Viseu, De Jesus, Rus ve Canavarró, 2016). Teknostres ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde teknostresin olası faktörleri olduğu görülmektedir (Mark, Gudith ve Klocke, 2008; Porter ve Kakabadse, 2006; Penado-Abilleira, Rodicio-García, Ríos-de Deus ve Mosquera-González, 2020; Ragu-Nathan, Tarafdar, Ragu-Nathan ve Tu, 2008). Ragu-Nathan, Tarafdar, Ragu-Nathan ve Tu (2008), teknostres düzeyinin artması ile çalışanların verimliliğinde ve iş doyumunda azalma, bilgi yorgunluğu, moral bozukluğu ve hayal kırıklığı yaşandığını belirtmişlerdir. Teknostres düzeyinin

artmasının aynı zamanda çalışanlarda motivasyon kaybına da sebep olabileceği ifade edilmektedir (Ragu-Nathan, Tarafdar, Ragu-Nathan ve Tu, 2008). Teknostres düzeyi artan çalışanlarda görülen motivasyon kaybının, öğretmenlerde meslekî motivasyon kaybı olarak da görülebileceği düşünülmektedir. Bu anlamda düşünüldüğüne, öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin incelendiği bu araştırmanın alanyazına katkıda bulunabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmada, öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin belirlenmesi ve değişkenler arasındaki ilişki durumunun saptanması amaçlanmıştır. Araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeyleri cinsiyet değişkenine, teknoloji kullanma seviyesine, görev yapılan okulda ihtiyaç duyulan teknolojiye erişme durumuna, hizmet içi eğitim alma durumuna, mezun oldukları fakülte türüne, bransa ve yaş gruplarına göre farklılık göstermekte midir?
2. Öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2. Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı ve veri analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmada meslekî motivasyon ve teknostres düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığı ve derecesinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Karasar (2013), iki ya da daha fazla değişkenin birlikte değişip değişmediğini ya da bu değişimin derecesini ortaya koymak için ilişkisel tarama modelinin kullanılabilirliğini ifade etmiştir. Bu nedenle bu çalışmada genel tarama modellerinin içinde yer alan ilişkisel tarama modeli tercih edilmiştir.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İstanbul ili Sancaktepe ilçesinde görev yapmakta olan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise İstanbul ili Sancaktepe ilçesinde ilkököl, ortaokul ve liselerde görev yapan ve uygun örnekleme yöntemiyle belirlenen 455 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan öğretmenlerle ilgili bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Demografik Verileri

	n	%	
Cinsiyet	Kadın	306	67,3
	Erkek	149	32,7
	Toplam	455	100
Yaş kategorileri	29 yaş altı	101	22,2
	30-39 yaş arası	215	47,3
	40-49 yaş arası	106	23,3
	50 yaş üzeri	33	7,3
	Toplam	455	100
Branş	Sınıf öğretmeni	128	28,1
	Diğer branşlar	327	71,9
	Toplam	455	100
Mezun olduğu fakülte türü	Eğitim Fakültesi	262	57,6
	Fen-Edebiyat Fakültesi	118	25,9
	Diğer	75	16,5
	Toplam	455	100

Çalışmaya katılan öğretmenlerin 306’sı (%67) kadın, 149’u (%33) erkek, 128’i sınıf öğretmeni, 327’si diğer branşlardaki öğretmenlerden oluşmaktadır. Çalışmaya 29 yaş altı 101 öğretmen, 30-39 yaş arası 215 öğretmen, 40-49 yaş arası 106 öğretmen ve 50 yaş üstü 33 öğretmen katılmıştır.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin 262'si Eğitim Fakültesi mezunu iken 118'i Fen-Edebiyat Fakültesi mezunu ve 75 öğretmen ise üniversitelerin Eğitim Fakültesi ve Fen-Edebiyat Fakültesi dışındaki diğer fakültelerden mezun olmuştur.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verilerinin toplanması amacıyla Kişisel Bilgi Formu, Öğretmen Meslekî Motivasyonu Ölçeği ve Öğretmenlerin Teknostres Düzeylerini Belirleme Ölçeği kullanılmıştır.

2.3.1. Kişisel bilgi formu

Araştırmada öğretmenlerin demografik özelliklerini ortaya çıkarmak amacı ile araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgiler formunda cinsiyet, yaş, hizmet süresi, branş, görev yapılan okulda ihtiyaç duyulan teknolojiye erişebilme durumu, mezun olunan fakülte türü, teknoloji kullanma düzeyi, teknoloji kullanımına yönelik hizmet içi eğitim alma durumu gibi bilgiler yer almaktadır.

2.3.2. Öğretmen meslekî motivasyonu ölçeği

Karabağ Köse, Karataş, Küçükçene ve Taş tarafından 2021 yılında geliştirilmiş olan ölçekte “fiziki imkânlar”, “okul içi faktörler”, “okul dışı faktörler” ve “meslekî gelişim ve saygınlık” olmak üzere dört faktör bulunmaktadır. Ölçekte bulunan faktörlerin toplam varyansın %58,03'ünü açıkladığı ve faktör yapısının ortaya koymuş olduğu uyum değerlerinin çevrimiçi uygulama için model uyumunun [$X^2/sd=4,95$; RMSEA=0,07; GFI=0,88; AGFI=0,85; CFI=0,93; ve NFI=0,91] kabul edilebilir düzeyde olduğu belirtilmiştir. Ölçeğin yapısı 5'li Likert tipindedir ve ölçek toplam 25 maddeden oluşmaktadır. Maddelerin yanıtları “çok olumsuz” ile “çok olumlu” arasında 1'den 5'e kadar derecelenecek şekilde belirlenmiştir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 125 iken en düşük puan ise 25'tir. Ölçeğin alt boyutlarına ait Cronach alfa iç tutarlılık katsayısı ise 0,76 ile 0,90 arasında değişmektedir. Bu araştırmadan elde edilen veriler ile Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı yeniden hesaplanmış ve ölçeğin tümü için 0,944 olarak bulunmuştur.

2.3.3. Öğretmenlerin teknostres düzeylerini belirleme ölçeği

Çoklar, Efilti ve Şahin tarafından 2017 yılında geliştirilen, 28 madde ve 5 faktörden oluşan ölçek 5'li Likert tipindedir. Ölçekte bulunan faktörlerin toplam varyansın %56,4'ünü açıkladığı ve faktör yapısının ortaya koymuş olduğu uyum değerlerinin [$X^2/sd=2,471$; RMSEA=0,061; NFI=0,92; TLI=0,93; CFI=0,95; ve NFI=0,92] kabul edilebilir düzeyde olduğu belirtilmiştir. Maddelerin yanıtları “Tamamen Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kısmen Katılıyorum”, “Katılmıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” olarak belirlenmiştir. Ölçekteki faktörler “öğrenme-öğretme süreci odaklı”, “mesleğe yönelik”, “teknik konu odaklı”, “kişisel kaynaklı” ve “sosyal odaklı” şeklindedir. Değerlendirme kriterinde; 1,00-2,33 arası puanlar “düşük düzey”, 2,34-3,67 arası puanlar “orta düzey” ve 3,68-5,00 arası puanlar ise “ileri düzey” olarak belirlenmiştir. Ölçeğin tümü için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0,917 olarak ifade edilmiştir. Ölçeğin faktörlerine ait Cronach alfa iç tutarlılık katsayısı ise 0,712 ile 0,788 arasında değişmektedir. Bu araştırmadan elde edilen veriler ile Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı yeniden hesaplanmış ve ölçeğin tümü için 0,941 olarak bulunmuştur.

2.4. Verilerin Toplanması

Veriler, Google Formlar ile elektronik ortama aktarılan veri toplama araçları ile 2021-2022 eğitim yılının güz döneminde beş günde toplanmıştır. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Dolayısıyla veri toplama sürecine gönüllü olarak katılmak istemeyen katılımcılardan veri toplanmamıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Verilerin analizi aşamasında öncelikle yedi uç değer veri setinden çıkarılmış ve verilerin parametrik testler için uygun olup olmadığı test edilmiştir. Öğretmenlerin verdikleri yanıtların aritmetik ortalama, standart sapma, basıklık ve çarpıklık değerleri gibi betimsel istatistikleri hesaplanmıştır. Toplam puanların ve alt boyutların puanlarının çarpıklık ve basıklık katsayıları incelendiğine -1 ile +1 arasında olduğu görülmüştür (Tablo 1). Normal dağılım sergilediği düşünülen verilerin analizinde ise betimsel istatistikler, t-testi ve korelasyon analizi

kullanılmıştır. Öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerine ilişkin betimsel istatistikler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Meslekî Motivasyon ve Teknostres Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistikler

	N	Ort.	Ss	Çarpıklık	Basıklık
Meslekî Motivasyon	455	3,58	0,69	-0,158	-0,416
1- Fiziki imkânlar	455	3,27	0,91	-0,143	-0,617
2- Okul içi faktörler	455	3,95	0,82	-0,860	0,131
3- Okul dışı faktörler	455	2,99	0,90	0,051	-0,487
4- Meslekî gelişim ve saygınlık	455	4,11	0,72	-0,567	-0,293
Teknostres	455	2,55	0,64	-0,038	-0,123
1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	455	2,65	0,73	-0,066	-0,196
2- Mesleğe yönelik	455	2,14	0,69	0,388	-0,020
3- Teknik konu odaklı	455	2,87	0,81	-0,032	-0,041
4- Kişisel kaynaklı	455	2,20	0,76	0,209	-0,506
5- Sosyal odaklı	455	2,91	0,82	-0,115	-0,239

Tablo 2’de sunulan betimsel istatistiklere göre öğretmenlerin meslekî motivasyon ortalamaları 3,58, teknostres ortalamaları ise 2,55 olarak bulunmuştur. Meslekî motivasyon alt boyutlarına ait ortalama puanlar; fiziki imkânlar için 3,27, okul içi faktörler için 3,95, okul dışı faktörler için 2,99 ve meslekî gelişim ve saygınlık için 4,11 olarak bulunmuştur. Teknostres alt boyutlarına ait ortalama puanların ise; öğrenme-öğretme süreci odaklı için 2,65, mesleğe yönelik için 2,14, teknik konu odaklı için 2,87, kişisel kaynaklı için 2,20 ve sosyal odaklı için 2,91 olduğu saptanmıştır. Tabloda sunular verilere göre meslekî motivasyon alt boyutları arasında en düşük ortalamaya *okul dışı faktörler* boyutunun, en yüksek ortalamaya ise *meslekî gelişim ve saygınlık* boyutunun sahip olduğu anlaşılmaktadır. Teknostres alt boyutları incelendiğinde ise en düşük ortalamaya *mesleğe yönelik* boyutunun, en yüksek ortalamaya ise *sosyal odaklı* boyutunun sahip olduğu anlaşılmaktadır.

3. Bulgular

Öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla bağımsız gruplar t-testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Meslekî Motivasyon ve Teknostres Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre t testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Ort.	Ss	t	Sd	p																																																																																																																				
Meslekî Motivasyon	Kadın	306	3,61	0,67	1,180	453	0,239																																																																																																																				
	Erkek	149	3,53	0,74				1- Fiziki imkânlar	Kadın	306	3,28	0,89	0,197	453	0,844	Erkek	149	3,26	0,95	2- Okul içi faktörler	Kadın	306	3,97	0,80	0,956	453	0,339	Erkek	149	3,89	0,87	3- Okul dışı faktörler	Kadın	306	3,02	0,88	1,011	453	0,313	Erkek	149	2,93	0,94	4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Kadın	306	4,16	0,69	1,931	453	0,054	Erkek	149	4,02	0,76	Teknostres	Kadın	306	2,56	0,63	0,221	453	0,825	Erkek	149	2,54	0,65	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Kadın	306	2,68	0,74	1,109	453	0,268	Erkek	149	2,60	0,72	2- Mesleğe yönelik	Kadın	306	2,13	0,67	-0,179	453	0,858	Erkek	149	2,14	0,74	3- Teknik konu odaklı	Kadın	306	2,88	0,79	0,028	453	0,978	Erkek	149	2,87	0,84	4- Kişisel kaynaklı	Kadın	306	2,19	0,75	-0,173	453	0,863	Erkek	149	2,20	0,79	5- Sosyal odaklı	Kadın	306	2,91	0,81	0,152	453	0,879
1- Fiziki imkânlar	Kadın	306	3,28	0,89	0,197	453	0,844																																																																																																																				
	Erkek	149	3,26	0,95				2- Okul içi faktörler	Kadın	306	3,97	0,80	0,956	453	0,339	Erkek	149	3,89	0,87	3- Okul dışı faktörler	Kadın	306	3,02	0,88	1,011	453	0,313	Erkek	149	2,93	0,94	4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Kadın	306	4,16	0,69	1,931	453	0,054	Erkek	149	4,02	0,76	Teknostres	Kadın	306	2,56	0,63	0,221	453	0,825	Erkek	149	2,54	0,65	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Kadın	306	2,68	0,74	1,109	453	0,268	Erkek	149	2,60	0,72	2- Mesleğe yönelik	Kadın	306	2,13	0,67	-0,179	453	0,858	Erkek	149	2,14	0,74	3- Teknik konu odaklı	Kadın	306	2,88	0,79	0,028	453	0,978	Erkek	149	2,87	0,84	4- Kişisel kaynaklı	Kadın	306	2,19	0,75	-0,173	453	0,863	Erkek	149	2,20	0,79	5- Sosyal odaklı	Kadın	306	2,91	0,81	0,152	453	0,879	Erkek	149	2,90	0,85								
2- Okul içi faktörler	Kadın	306	3,97	0,80	0,956	453	0,339																																																																																																																				
	Erkek	149	3,89	0,87				3- Okul dışı faktörler	Kadın	306	3,02	0,88	1,011	453	0,313	Erkek	149	2,93	0,94	4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Kadın	306	4,16	0,69	1,931	453	0,054	Erkek	149	4,02	0,76	Teknostres	Kadın	306	2,56	0,63	0,221	453	0,825	Erkek	149	2,54	0,65	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Kadın	306	2,68	0,74	1,109	453	0,268	Erkek	149	2,60	0,72	2- Mesleğe yönelik	Kadın	306	2,13	0,67	-0,179	453	0,858	Erkek	149	2,14	0,74	3- Teknik konu odaklı	Kadın	306	2,88	0,79	0,028	453	0,978	Erkek	149	2,87	0,84	4- Kişisel kaynaklı	Kadın	306	2,19	0,75	-0,173	453	0,863	Erkek	149	2,20	0,79	5- Sosyal odaklı	Kadın	306	2,91	0,81	0,152	453	0,879	Erkek	149	2,90	0,85																				
3- Okul dışı faktörler	Kadın	306	3,02	0,88	1,011	453	0,313																																																																																																																				
	Erkek	149	2,93	0,94				4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Kadın	306	4,16	0,69	1,931	453	0,054	Erkek	149	4,02	0,76	Teknostres	Kadın	306	2,56	0,63	0,221	453	0,825	Erkek	149	2,54	0,65	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Kadın	306	2,68	0,74	1,109	453	0,268	Erkek	149	2,60	0,72	2- Mesleğe yönelik	Kadın	306	2,13	0,67	-0,179	453	0,858	Erkek	149	2,14	0,74	3- Teknik konu odaklı	Kadın	306	2,88	0,79	0,028	453	0,978	Erkek	149	2,87	0,84	4- Kişisel kaynaklı	Kadın	306	2,19	0,75	-0,173	453	0,863	Erkek	149	2,20	0,79	5- Sosyal odaklı	Kadın	306	2,91	0,81	0,152	453	0,879	Erkek	149	2,90	0,85																																
4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Kadın	306	4,16	0,69	1,931	453	0,054																																																																																																																				
	Erkek	149	4,02	0,76				Teknostres	Kadın	306	2,56	0,63	0,221	453	0,825	Erkek	149	2,54	0,65	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Kadın	306	2,68	0,74	1,109	453	0,268	Erkek	149	2,60	0,72	2- Mesleğe yönelik	Kadın	306	2,13	0,67	-0,179	453	0,858	Erkek	149	2,14	0,74	3- Teknik konu odaklı	Kadın	306	2,88	0,79	0,028	453	0,978	Erkek	149	2,87	0,84	4- Kişisel kaynaklı	Kadın	306	2,19	0,75	-0,173	453	0,863	Erkek	149	2,20	0,79	5- Sosyal odaklı	Kadın	306	2,91	0,81	0,152	453	0,879	Erkek	149	2,90	0,85																																												
Teknostres	Kadın	306	2,56	0,63	0,221	453	0,825																																																																																																																				
	Erkek	149	2,54	0,65				1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Kadın	306	2,68	0,74	1,109	453	0,268	Erkek	149	2,60	0,72	2- Mesleğe yönelik	Kadın	306	2,13	0,67	-0,179	453	0,858	Erkek	149	2,14	0,74	3- Teknik konu odaklı	Kadın	306	2,88	0,79	0,028	453	0,978	Erkek	149	2,87	0,84	4- Kişisel kaynaklı	Kadın	306	2,19	0,75	-0,173	453	0,863	Erkek	149	2,20	0,79	5- Sosyal odaklı	Kadın	306	2,91	0,81	0,152	453	0,879	Erkek	149	2,90	0,85																																																								
1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Kadın	306	2,68	0,74	1,109	453	0,268																																																																																																																				
	Erkek	149	2,60	0,72				2- Mesleğe yönelik	Kadın	306	2,13	0,67	-0,179	453	0,858	Erkek	149	2,14	0,74	3- Teknik konu odaklı	Kadın	306	2,88	0,79	0,028	453	0,978	Erkek	149	2,87	0,84	4- Kişisel kaynaklı	Kadın	306	2,19	0,75	-0,173	453	0,863	Erkek	149	2,20	0,79	5- Sosyal odaklı	Kadın	306	2,91	0,81	0,152	453	0,879	Erkek	149	2,90	0,85																																																																				
2- Mesleğe yönelik	Kadın	306	2,13	0,67	-0,179	453	0,858																																																																																																																				
	Erkek	149	2,14	0,74				3- Teknik konu odaklı	Kadın	306	2,88	0,79	0,028	453	0,978	Erkek	149	2,87	0,84	4- Kişisel kaynaklı	Kadın	306	2,19	0,75	-0,173	453	0,863	Erkek	149	2,20	0,79	5- Sosyal odaklı	Kadın	306	2,91	0,81	0,152	453	0,879	Erkek	149	2,90	0,85																																																																																
3- Teknik konu odaklı	Kadın	306	2,88	0,79	0,028	453	0,978																																																																																																																				
	Erkek	149	2,87	0,84				4- Kişisel kaynaklı	Kadın	306	2,19	0,75	-0,173	453	0,863	Erkek	149	2,20	0,79	5- Sosyal odaklı	Kadın	306	2,91	0,81	0,152	453	0,879	Erkek	149	2,90	0,85																																																																																												
4- Kişisel kaynaklı	Kadın	306	2,19	0,75	-0,173	453	0,863																																																																																																																				
	Erkek	149	2,20	0,79				5- Sosyal odaklı	Kadın	306	2,91	0,81	0,152	453	0,879	Erkek	149	2,90	0,85																																																																																																								
5- Sosyal odaklı	Kadın	306	2,91	0,81	0,152	453	0,879																																																																																																																				
	Erkek	149	2,90	0,85																																																																																																																							

*p<0,05

Tablo 3'e göre meslekî motivasyon puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır ($t(453)=1,180$; $p>0,05$). Öğretmenlerin teknostres düzeylerinin de cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır ($t(453)=0,221$; $p>0,05$). Meslekî motivasyon alt boyutları ve teknostres alt boyutlarına ilişkin puanların da cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir. Buradan hareketle öğretmenlerin meslekî motivasyonlarının ve teknostres düzeylerinin kadın ya da erkek olma durumuna göre değişmediği söylenebilir. Tablo incelendiğinde hem kadınların hem de erkeklerin meslekî motivasyon düzeylerinde en yüksek ortalama puanının *meslekî gelişim ve saygınlık* alt boyutunda, en düşük ortalama puanının ise *okul dışı faktörler* alt boyutunda görüldüğü anlaşılmaktadır. Teknostres düzeyleri incelendiğinde kadınların ve erkeklerin en yüksek ortalama puanının *sosyal odaklı* alt boyutunda, en düşük ortalama puanının ise *mesleğe yönelik* alt boyutunda görüldüğü saptanmıştır. Bununla birlikte hem kadınların hem de erkeklerin orta düzeyde teknostres puanına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin teknoloji kullanma seviyesine göre farklılık gösterip göstermediğini anlamak için bağımsız gruplar t-testi yapılmıştır. Yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine ilişkin sonuçlar Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Meslekî Motivasyon ve Teknostres Puanlarının Teknoloji Kullanma Seviyesine Göre t testi Sonuçları

	Teknoloji kullanma seviyesi	N	Ort.	Ss	t	Sd	p																																																																																																																				
Meslekî Motivasyon	Yeterli	405	3,58	0,69	0,071	453	0,944																																																																																																																				
	Yetersiz	50	3,57	0,72				1- Fiziki imkânlar	Yeterli	405	3,26	0,91	-0,401	453	0,688	Yetersiz	50	3,32	0,85	2- Okul içi faktörler	Yeterli	405	3,94	0,83	-0,258	453	0,797	Yetersiz	50	3,97	0,78	3- Okul dışı faktörler	Yeterli	405	2,99	0,88	-0,064	453	0,949	Yetersiz	50	3,00	1,06	4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Yeterli	405	4,12	0,71	1,156	453	0,248	Yetersiz	50	4,00	0,78	Teknostres	Yeterli	405	2,52	0,64	-2,848*	453	0,005	Yetersiz	50	2,79	0,55	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Yeterli	405	2,63	0,74	-1,915	453	0,056	Yetersiz	50	2,84	0,63	2- Mesleğe yönelik	Yeterli	405	2,11	0,70	-1,824	453	0,069	Yetersiz	50	2,30	0,67	3- Teknik konu odaklı	Yeterli	405	2,86	0,83	-1,205	71	0,232	Yetersiz	50	2,98	0,64	4- Kişisel kaynaklı	Yeterli	405	2,13	0,75	-5,013*	453	0,000	Yetersiz	50	2,69	0,70	5- Sosyal odaklı	Yeterli	405	2,88	0,82	-2,189*	453	0,029
1- Fiziki imkânlar	Yeterli	405	3,26	0,91	-0,401	453	0,688																																																																																																																				
	Yetersiz	50	3,32	0,85				2- Okul içi faktörler	Yeterli	405	3,94	0,83	-0,258	453	0,797	Yetersiz	50	3,97	0,78	3- Okul dışı faktörler	Yeterli	405	2,99	0,88	-0,064	453	0,949	Yetersiz	50	3,00	1,06	4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Yeterli	405	4,12	0,71	1,156	453	0,248	Yetersiz	50	4,00	0,78	Teknostres	Yeterli	405	2,52	0,64	-2,848*	453	0,005	Yetersiz	50	2,79	0,55	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Yeterli	405	2,63	0,74	-1,915	453	0,056	Yetersiz	50	2,84	0,63	2- Mesleğe yönelik	Yeterli	405	2,11	0,70	-1,824	453	0,069	Yetersiz	50	2,30	0,67	3- Teknik konu odaklı	Yeterli	405	2,86	0,83	-1,205	71	0,232	Yetersiz	50	2,98	0,64	4- Kişisel kaynaklı	Yeterli	405	2,13	0,75	-5,013*	453	0,000	Yetersiz	50	2,69	0,70	5- Sosyal odaklı	Yeterli	405	2,88	0,82	-2,189*	453	0,029	Yetersiz	50	3,15	0,76								
2- Okul içi faktörler	Yeterli	405	3,94	0,83	-0,258	453	0,797																																																																																																																				
	Yetersiz	50	3,97	0,78				3- Okul dışı faktörler	Yeterli	405	2,99	0,88	-0,064	453	0,949	Yetersiz	50	3,00	1,06	4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Yeterli	405	4,12	0,71	1,156	453	0,248	Yetersiz	50	4,00	0,78	Teknostres	Yeterli	405	2,52	0,64	-2,848*	453	0,005	Yetersiz	50	2,79	0,55	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Yeterli	405	2,63	0,74	-1,915	453	0,056	Yetersiz	50	2,84	0,63	2- Mesleğe yönelik	Yeterli	405	2,11	0,70	-1,824	453	0,069	Yetersiz	50	2,30	0,67	3- Teknik konu odaklı	Yeterli	405	2,86	0,83	-1,205	71	0,232	Yetersiz	50	2,98	0,64	4- Kişisel kaynaklı	Yeterli	405	2,13	0,75	-5,013*	453	0,000	Yetersiz	50	2,69	0,70	5- Sosyal odaklı	Yeterli	405	2,88	0,82	-2,189*	453	0,029	Yetersiz	50	3,15	0,76																				
3- Okul dışı faktörler	Yeterli	405	2,99	0,88	-0,064	453	0,949																																																																																																																				
	Yetersiz	50	3,00	1,06				4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Yeterli	405	4,12	0,71	1,156	453	0,248	Yetersiz	50	4,00	0,78	Teknostres	Yeterli	405	2,52	0,64	-2,848*	453	0,005	Yetersiz	50	2,79	0,55	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Yeterli	405	2,63	0,74	-1,915	453	0,056	Yetersiz	50	2,84	0,63	2- Mesleğe yönelik	Yeterli	405	2,11	0,70	-1,824	453	0,069	Yetersiz	50	2,30	0,67	3- Teknik konu odaklı	Yeterli	405	2,86	0,83	-1,205	71	0,232	Yetersiz	50	2,98	0,64	4- Kişisel kaynaklı	Yeterli	405	2,13	0,75	-5,013*	453	0,000	Yetersiz	50	2,69	0,70	5- Sosyal odaklı	Yeterli	405	2,88	0,82	-2,189*	453	0,029	Yetersiz	50	3,15	0,76																																
4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Yeterli	405	4,12	0,71	1,156	453	0,248																																																																																																																				
	Yetersiz	50	4,00	0,78				Teknostres	Yeterli	405	2,52	0,64	-2,848*	453	0,005	Yetersiz	50	2,79	0,55	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Yeterli	405	2,63	0,74	-1,915	453	0,056	Yetersiz	50	2,84	0,63	2- Mesleğe yönelik	Yeterli	405	2,11	0,70	-1,824	453	0,069	Yetersiz	50	2,30	0,67	3- Teknik konu odaklı	Yeterli	405	2,86	0,83	-1,205	71	0,232	Yetersiz	50	2,98	0,64	4- Kişisel kaynaklı	Yeterli	405	2,13	0,75	-5,013*	453	0,000	Yetersiz	50	2,69	0,70	5- Sosyal odaklı	Yeterli	405	2,88	0,82	-2,189*	453	0,029	Yetersiz	50	3,15	0,76																																												
Teknostres	Yeterli	405	2,52	0,64	-2,848*	453	0,005																																																																																																																				
	Yetersiz	50	2,79	0,55				1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Yeterli	405	2,63	0,74	-1,915	453	0,056	Yetersiz	50	2,84	0,63	2- Mesleğe yönelik	Yeterli	405	2,11	0,70	-1,824	453	0,069	Yetersiz	50	2,30	0,67	3- Teknik konu odaklı	Yeterli	405	2,86	0,83	-1,205	71	0,232	Yetersiz	50	2,98	0,64	4- Kişisel kaynaklı	Yeterli	405	2,13	0,75	-5,013*	453	0,000	Yetersiz	50	2,69	0,70	5- Sosyal odaklı	Yeterli	405	2,88	0,82	-2,189*	453	0,029	Yetersiz	50	3,15	0,76																																																								
1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Yeterli	405	2,63	0,74	-1,915	453	0,056																																																																																																																				
	Yetersiz	50	2,84	0,63				2- Mesleğe yönelik	Yeterli	405	2,11	0,70	-1,824	453	0,069	Yetersiz	50	2,30	0,67	3- Teknik konu odaklı	Yeterli	405	2,86	0,83	-1,205	71	0,232	Yetersiz	50	2,98	0,64	4- Kişisel kaynaklı	Yeterli	405	2,13	0,75	-5,013*	453	0,000	Yetersiz	50	2,69	0,70	5- Sosyal odaklı	Yeterli	405	2,88	0,82	-2,189*	453	0,029	Yetersiz	50	3,15	0,76																																																																				
2- Mesleğe yönelik	Yeterli	405	2,11	0,70	-1,824	453	0,069																																																																																																																				
	Yetersiz	50	2,30	0,67				3- Teknik konu odaklı	Yeterli	405	2,86	0,83	-1,205	71	0,232	Yetersiz	50	2,98	0,64	4- Kişisel kaynaklı	Yeterli	405	2,13	0,75	-5,013*	453	0,000	Yetersiz	50	2,69	0,70	5- Sosyal odaklı	Yeterli	405	2,88	0,82	-2,189*	453	0,029	Yetersiz	50	3,15	0,76																																																																																
3- Teknik konu odaklı	Yeterli	405	2,86	0,83	-1,205	71	0,232																																																																																																																				
	Yetersiz	50	2,98	0,64				4- Kişisel kaynaklı	Yeterli	405	2,13	0,75	-5,013*	453	0,000	Yetersiz	50	2,69	0,70	5- Sosyal odaklı	Yeterli	405	2,88	0,82	-2,189*	453	0,029	Yetersiz	50	3,15	0,76																																																																																												
4- Kişisel kaynaklı	Yeterli	405	2,13	0,75	-5,013*	453	0,000																																																																																																																				
	Yetersiz	50	2,69	0,70				5- Sosyal odaklı	Yeterli	405	2,88	0,82	-2,189*	453	0,029	Yetersiz	50	3,15	0,76																																																																																																								
5- Sosyal odaklı	Yeterli	405	2,88	0,82	-2,189*	453	0,029																																																																																																																				
	Yetersiz	50	3,15	0,76																																																																																																																							

* $p<0,05$

Tablo 4'te sunular verilere göre, öğretmenlerin meslekî motivasyonlarına ait puanları, teknoloji kullanma seviyesinin yeterli ya da yetersiz olma durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t(453)=0,071$; $p>0,05$). Bu durum meslekî motivasyonun alt boyutları için de geçerlidir. Meslekî motivasyon alt boyutlarına ilişkin puanların teknoloji kullanma seviyesine göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Bununla birlikte, öğretmenlerin teknostres düzeylerinin, teknoloji kullanma seviyesinin yeterli ya da yetersiz olma durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir ($t(453)=-2,848$; $p<0,05$). Teknoloji kullanma seviyesinin yetersiz ($\bar{X}=2,79$) olduğunu ifade eden öğretmenlerin teknostres düzeylerinin, teknoloji kullanma seviyesinin yeterli ($\bar{X}=2,52$) olduğunu ifade eden öğretmenlere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Teknostres alt boyutlarına ilişkin verilere bakıldığında, kişisel kaynaklı ($t(453)=-5,013$; $p<0,05$) ve sosyal odaklı ($t(453)=-2,189$; $p<0,05$) boyutlarında teknoloji kullanma seviyesine göre anlamlı bir şekilde farklılık olduğu görülmektedir. Görülen bu farklılık teknoloji kullanma düzeyinin yetersiz olma durumu lehinedir. Yani teknoloji kullanma düzeyi yetersiz olan öğretmenlerin kişisel kaynaklı teknostres düzeyleri ve sosyal kaynaklı teknostres düzeyleri teknoloji kullanma düzeyi yeterli olan öğretmenlere göre daha yüksektir. Öğrenme-öğretme süreci odaklı, mesleğe yönelik ve teknik konu odaklı teknostres puanları ise teknoloji kullanma düzeyine göre farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Teknoloji

kullanma seviyesinin düşük olduğunu düşünen öğretmenlerin teknostres düzeylerinin yüksek olmasının, teknostres ile doğrudan ilgili ve beklenen bir durum olduğu söylenebilir. Bununla birlikte her iki grubun da orta düzeyde teknostres puanına sahip olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin görev yapılan okulda ihtiyaç duyulan teknolojiye erişme durumuna göre farklılık gösterip göstermediğini saptamak için bağımsız gruplar t-testi yapılmıştır. Yapılan teste ilişkin analiz sonuçları Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Meslekî Motivasyon ve Teknostres Puanlarının Okulda Teknolojiye Erişme Durumuna Göre t testi Sonuçları

	Okulda ihtiyaç duyduğunuz teknolojiye erişebiliyor musunuz?	N	Ort.	Ss	t	Sd	p																																																																																																																				
Meslekî Motivasyon	Evet	314	3,75	0,64	8,281*	453	0,000																																																																																																																				
	Hayır	141	3,21	0,66				1- Fiziki imkânlar	Evet	314	3,57	0,76	12,031*	453	0,000	Hayır	141	2,61	0,86	2- Okul içi faktörler	Evet	314	4,11	0,70	6,050*	212	0,000	Hayır	141	3,58	0,94	3- Okul dışı faktörler	Evet	314	3,11	0,90	4,126*	453	0,000	Hayır	141	2,74	0,85	4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Evet	314	4,20	0,72	4,087*	453	0,000	Hayır	141	3,91	0,67	Teknostres	Evet	314	2,56	0,64	0,182	453	0,856	Hayır	141	2,54	0,62	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Evet	314	2,68	0,76	0,974	453	0,330	Hayır	141	2,60	0,66	2- Mesleğe yönelik	Evet	314	2,17	0,68	1,512	453	0,131	Hayır	141	2,06	0,73	3- Teknik konu odaklı	Evet	314	2,85	0,80	-1,122	453	0,262	Hayır	141	2,94	0,81	4- Kişisel kaynaklı	Evet	314	2,17	0,77	-1,128	453	0,260	Hayır	141	2,26	0,74	5- Sosyal odaklı	Evet	314	2,92	0,83	0,709	453	0,479
1- Fiziki imkânlar	Evet	314	3,57	0,76	12,031*	453	0,000																																																																																																																				
	Hayır	141	2,61	0,86				2- Okul içi faktörler	Evet	314	4,11	0,70	6,050*	212	0,000	Hayır	141	3,58	0,94	3- Okul dışı faktörler	Evet	314	3,11	0,90	4,126*	453	0,000	Hayır	141	2,74	0,85	4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Evet	314	4,20	0,72	4,087*	453	0,000	Hayır	141	3,91	0,67	Teknostres	Evet	314	2,56	0,64	0,182	453	0,856	Hayır	141	2,54	0,62	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Evet	314	2,68	0,76	0,974	453	0,330	Hayır	141	2,60	0,66	2- Mesleğe yönelik	Evet	314	2,17	0,68	1,512	453	0,131	Hayır	141	2,06	0,73	3- Teknik konu odaklı	Evet	314	2,85	0,80	-1,122	453	0,262	Hayır	141	2,94	0,81	4- Kişisel kaynaklı	Evet	314	2,17	0,77	-1,128	453	0,260	Hayır	141	2,26	0,74	5- Sosyal odaklı	Evet	314	2,92	0,83	0,709	453	0,479	Hayır	141	2,87	0,80								
2- Okul içi faktörler	Evet	314	4,11	0,70	6,050*	212	0,000																																																																																																																				
	Hayır	141	3,58	0,94				3- Okul dışı faktörler	Evet	314	3,11	0,90	4,126*	453	0,000	Hayır	141	2,74	0,85	4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Evet	314	4,20	0,72	4,087*	453	0,000	Hayır	141	3,91	0,67	Teknostres	Evet	314	2,56	0,64	0,182	453	0,856	Hayır	141	2,54	0,62	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Evet	314	2,68	0,76	0,974	453	0,330	Hayır	141	2,60	0,66	2- Mesleğe yönelik	Evet	314	2,17	0,68	1,512	453	0,131	Hayır	141	2,06	0,73	3- Teknik konu odaklı	Evet	314	2,85	0,80	-1,122	453	0,262	Hayır	141	2,94	0,81	4- Kişisel kaynaklı	Evet	314	2,17	0,77	-1,128	453	0,260	Hayır	141	2,26	0,74	5- Sosyal odaklı	Evet	314	2,92	0,83	0,709	453	0,479	Hayır	141	2,87	0,80																				
3- Okul dışı faktörler	Evet	314	3,11	0,90	4,126*	453	0,000																																																																																																																				
	Hayır	141	2,74	0,85				4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Evet	314	4,20	0,72	4,087*	453	0,000	Hayır	141	3,91	0,67	Teknostres	Evet	314	2,56	0,64	0,182	453	0,856	Hayır	141	2,54	0,62	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Evet	314	2,68	0,76	0,974	453	0,330	Hayır	141	2,60	0,66	2- Mesleğe yönelik	Evet	314	2,17	0,68	1,512	453	0,131	Hayır	141	2,06	0,73	3- Teknik konu odaklı	Evet	314	2,85	0,80	-1,122	453	0,262	Hayır	141	2,94	0,81	4- Kişisel kaynaklı	Evet	314	2,17	0,77	-1,128	453	0,260	Hayır	141	2,26	0,74	5- Sosyal odaklı	Evet	314	2,92	0,83	0,709	453	0,479	Hayır	141	2,87	0,80																																
4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Evet	314	4,20	0,72	4,087*	453	0,000																																																																																																																				
	Hayır	141	3,91	0,67				Teknostres	Evet	314	2,56	0,64	0,182	453	0,856	Hayır	141	2,54	0,62	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Evet	314	2,68	0,76	0,974	453	0,330	Hayır	141	2,60	0,66	2- Mesleğe yönelik	Evet	314	2,17	0,68	1,512	453	0,131	Hayır	141	2,06	0,73	3- Teknik konu odaklı	Evet	314	2,85	0,80	-1,122	453	0,262	Hayır	141	2,94	0,81	4- Kişisel kaynaklı	Evet	314	2,17	0,77	-1,128	453	0,260	Hayır	141	2,26	0,74	5- Sosyal odaklı	Evet	314	2,92	0,83	0,709	453	0,479	Hayır	141	2,87	0,80																																												
Teknostres	Evet	314	2,56	0,64	0,182	453	0,856																																																																																																																				
	Hayır	141	2,54	0,62				1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Evet	314	2,68	0,76	0,974	453	0,330	Hayır	141	2,60	0,66	2- Mesleğe yönelik	Evet	314	2,17	0,68	1,512	453	0,131	Hayır	141	2,06	0,73	3- Teknik konu odaklı	Evet	314	2,85	0,80	-1,122	453	0,262	Hayır	141	2,94	0,81	4- Kişisel kaynaklı	Evet	314	2,17	0,77	-1,128	453	0,260	Hayır	141	2,26	0,74	5- Sosyal odaklı	Evet	314	2,92	0,83	0,709	453	0,479	Hayır	141	2,87	0,80																																																								
1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Evet	314	2,68	0,76	0,974	453	0,330																																																																																																																				
	Hayır	141	2,60	0,66				2- Mesleğe yönelik	Evet	314	2,17	0,68	1,512	453	0,131	Hayır	141	2,06	0,73	3- Teknik konu odaklı	Evet	314	2,85	0,80	-1,122	453	0,262	Hayır	141	2,94	0,81	4- Kişisel kaynaklı	Evet	314	2,17	0,77	-1,128	453	0,260	Hayır	141	2,26	0,74	5- Sosyal odaklı	Evet	314	2,92	0,83	0,709	453	0,479	Hayır	141	2,87	0,80																																																																				
2- Mesleğe yönelik	Evet	314	2,17	0,68	1,512	453	0,131																																																																																																																				
	Hayır	141	2,06	0,73				3- Teknik konu odaklı	Evet	314	2,85	0,80	-1,122	453	0,262	Hayır	141	2,94	0,81	4- Kişisel kaynaklı	Evet	314	2,17	0,77	-1,128	453	0,260	Hayır	141	2,26	0,74	5- Sosyal odaklı	Evet	314	2,92	0,83	0,709	453	0,479	Hayır	141	2,87	0,80																																																																																
3- Teknik konu odaklı	Evet	314	2,85	0,80	-1,122	453	0,262																																																																																																																				
	Hayır	141	2,94	0,81				4- Kişisel kaynaklı	Evet	314	2,17	0,77	-1,128	453	0,260	Hayır	141	2,26	0,74	5- Sosyal odaklı	Evet	314	2,92	0,83	0,709	453	0,479	Hayır	141	2,87	0,80																																																																																												
4- Kişisel kaynaklı	Evet	314	2,17	0,77	-1,128	453	0,260																																																																																																																				
	Hayır	141	2,26	0,74				5- Sosyal odaklı	Evet	314	2,92	0,83	0,709	453	0,479	Hayır	141	2,87	0,80																																																																																																								
5- Sosyal odaklı	Evet	314	2,92	0,83	0,709	453	0,479																																																																																																																				
	Hayır	141	2,87	0,80																																																																																																																							

*p<0,05

Tablo 5'te yer alan veriler incelendiğinde, öğretmenlerin meslekî motivasyonlarının okulda ihtiyaç duydukları teknolojiye erişebilme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır ($t(453)=8,281$; $p<0,05$). Okulda ihtiyaç duydukları teknolojiye erişebilen öğretmenlerin ($\bar{X}=3,75$) meslekî motivasyonlarının okulda ihtiyaç duydukları teknolojiye erişemediğini düşünen öğretmenlere ($\bar{X}=3,21$) göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Benzer şekilde meslekî motivasyon alt boyutlarına ait puanlar da öğretmenlerin okulda ihtiyaç duydukları teknolojiye erişebilme durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Okulda ihtiyaç duyulan teknolojiye erişebilme durumunun öğretmenin kendisiyle ilgili olmaması, bu durumun öğretmenlerin meslekî motivasyon puanlarında farklılık oluşturmasının nedeni olabilir. Öte yandan, öğretmenlerin teknostres düzeylerinin okulda ihtiyaç duydukları teknolojiye erişebilme durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir ($t(453)=0,182$; $p>0,05$). Teknostres alt boyutlarına ilişkin puanlar da öğretmenlerin okulda ihtiyaç duydukları teknolojiye erişebilme durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Okulda ihtiyaç duyulan teknolojiye erişebilme durumu öğretmenin kendisiyle ilgili değildir. Dolayısıyla okulda ihtiyaç duyulan teknolojiye erişebilme durumunun teknostres düzeylerine yansımamış olmasının beklenen bir durum olduğunu söylemek mümkündür.

Öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin hizmet içi eğitim alma durumuna göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya çıkarmak amacıyla bağımsız gruplar t-testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Meslekî Motivasyon ve Teknostres Puanlarının Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre t testi Sonuçları

	Teknoloji kullanımıyla ilgili hizmet içi eğitim aldınız mı?	N	Ort.	Ss	t	Sd	p																																																																																																																						
								Meslekî Motivasyon	Evet	203	3,56	0,70	-0,450	453	0,653																																																																																																														
	Hayır	252	3,59	0,68	1- Fiziki imkânlar	Evet	203	3,30	0,91	0,692	453	0,489				Hayır	252	3,24	0,90	2- Okul içi faktörler	Evet	203	3,96	0,80	0,222	453	0,824	Hayır	252	3,94	0,84	3- Okul dışı faktörler	Evet	203	2,96	0,93	-0,777	453	0,437	Hayır	252	3,02	0,89	4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Evet	203	4,04	0,73	-1,892	453	0,059	Hayır	252	4,17	0,71	Teknostres	Evet	203	2,52	0,63	-0,695	453	0,487		Hayır	252	2,57	0,64	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Evet	203	2,64	0,72	-0,403	453	0,687	Hayır	252	2,67	0,75	2- Mesleğe yönelik	Evet	203	2,10	0,66	-0,773	453	0,440	Hayır	252	2,16	0,73	3- Teknik konu odaklı	Evet	203	2,87	0,79	-0,069	453	0,945	Hayır	252	2,88	0,82	4- Kişisel kaynaklı	Evet	203	2,17	0,78	-0,720	453	0,472	Hayır	252	2,22	0,75	5- Sosyal odaklı	Evet	203	2,87	0,83	-0,938	453	0,349	Hayır
1- Fiziki imkânlar	Evet	203	3,30	0,91		0,692	453	0,489																																																																																																																					
	Hayır	252	3,24	0,90	2- Okul içi faktörler				Evet	203	3,96	0,80	0,222	453	0,824	Hayır	252	3,94	0,84	3- Okul dışı faktörler	Evet	203	2,96	0,93	-0,777	453	0,437	Hayır	252	3,02	0,89	4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Evet	203	4,04	0,73	-1,892	453	0,059	Hayır	252	4,17	0,71	Teknostres	Evet	203	2,52	0,63	-0,695	453	0,487		Hayır	252	2,57	0,64	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Evet	203	2,64	0,72	-0,403	453	0,687	Hayır	252	2,67	0,75	2- Mesleğe yönelik	Evet	203	2,10	0,66	-0,773	453	0,440	Hayır	252	2,16	0,73	3- Teknik konu odaklı	Evet	203	2,87	0,79	-0,069	453	0,945	Hayır	252	2,88	0,82	4- Kişisel kaynaklı	Evet	203	2,17	0,78	-0,720	453	0,472	Hayır	252	2,22	0,75	5- Sosyal odaklı	Evet	203	2,87	0,83	-0,938	453	0,349	Hayır	252	2,94	0,81									
2- Okul içi faktörler	Evet	203	3,96	0,80		0,222	453	0,824																																																																																																																					
	Hayır	252	3,94	0,84	3- Okul dışı faktörler				Evet	203	2,96	0,93	-0,777	453	0,437	Hayır	252	3,02	0,89	4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Evet	203	4,04	0,73	-1,892	453	0,059	Hayır	252	4,17	0,71	Teknostres	Evet	203	2,52	0,63	-0,695	453	0,487		Hayır	252	2,57	0,64	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Evet	203	2,64	0,72	-0,403	453	0,687	Hayır	252	2,67	0,75	2- Mesleğe yönelik	Evet	203	2,10	0,66	-0,773	453	0,440	Hayır	252	2,16	0,73	3- Teknik konu odaklı	Evet	203	2,87	0,79	-0,069	453	0,945	Hayır	252	2,88	0,82	4- Kişisel kaynaklı	Evet	203	2,17	0,78	-0,720	453	0,472	Hayır	252	2,22	0,75	5- Sosyal odaklı	Evet	203	2,87	0,83	-0,938	453	0,349	Hayır	252	2,94	0,81																					
3- Okul dışı faktörler	Evet	203	2,96	0,93		-0,777	453	0,437																																																																																																																					
	Hayır	252	3,02	0,89	4- Meslekî gelişim ve saygınlık				Evet	203	4,04	0,73	-1,892	453	0,059	Hayır	252	4,17	0,71	Teknostres	Evet	203	2,52	0,63	-0,695	453	0,487		Hayır	252	2,57	0,64	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Evet	203	2,64	0,72	-0,403	453	0,687	Hayır	252	2,67	0,75	2- Mesleğe yönelik	Evet	203	2,10	0,66	-0,773	453	0,440	Hayır	252	2,16	0,73	3- Teknik konu odaklı	Evet	203	2,87	0,79	-0,069	453	0,945	Hayır	252	2,88	0,82	4- Kişisel kaynaklı	Evet	203	2,17	0,78	-0,720	453	0,472	Hayır	252	2,22	0,75	5- Sosyal odaklı	Evet	203	2,87	0,83	-0,938	453	0,349	Hayır	252	2,94	0,81																																	
4- Meslekî gelişim ve saygınlık	Evet	203	4,04	0,73		-1,892	453	0,059																																																																																																																					
	Hayır	252	4,17	0,71	Teknostres				Evet	203	2,52	0,63	-0,695	453	0,487		Hayır	252	2,57	0,64	1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Evet	203	2,64	0,72	-0,403	453	0,687	Hayır	252	2,67	0,75	2- Mesleğe yönelik	Evet	203	2,10	0,66	-0,773	453	0,440	Hayır	252	2,16	0,73	3- Teknik konu odaklı	Evet	203	2,87	0,79	-0,069	453	0,945	Hayır	252	2,88	0,82	4- Kişisel kaynaklı	Evet	203	2,17	0,78	-0,720	453	0,472	Hayır	252	2,22	0,75	5- Sosyal odaklı	Evet	203	2,87	0,83	-0,938	453	0,349	Hayır	252	2,94	0,81																																													
Teknostres	Evet	203	2,52	0,63	-0,695	453	0,487																																																																																																																						
	Hayır	252	2,57	0,64				1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Evet	203	2,64	0,72	-0,403	453	0,687	Hayır	252	2,67	0,75	2- Mesleğe yönelik	Evet	203	2,10	0,66	-0,773	453	0,440	Hayır	252	2,16	0,73	3- Teknik konu odaklı	Evet	203	2,87	0,79	-0,069	453	0,945	Hayır	252	2,88	0,82	4- Kişisel kaynaklı	Evet	203	2,17	0,78	-0,720	453	0,472	Hayır	252	2,22	0,75	5- Sosyal odaklı	Evet	203	2,87	0,83	-0,938	453	0,349	Hayır	252	2,94	0,81																																																										
1- Öğrenme-öğretme süreci odaklı	Evet	203	2,64	0,72	-0,403	453	0,687																																																																																																																						
	Hayır	252	2,67	0,75				2- Mesleğe yönelik	Evet	203	2,10	0,66	-0,773	453	0,440	Hayır	252	2,16	0,73	3- Teknik konu odaklı	Evet	203	2,87	0,79	-0,069	453	0,945	Hayır	252	2,88	0,82	4- Kişisel kaynaklı	Evet	203	2,17	0,78	-0,720	453	0,472	Hayır	252	2,22	0,75	5- Sosyal odaklı	Evet	203	2,87	0,83	-0,938	453	0,349	Hayır	252	2,94	0,81																																																																						
2- Mesleğe yönelik	Evet	203	2,10	0,66	-0,773	453	0,440																																																																																																																						
	Hayır	252	2,16	0,73				3- Teknik konu odaklı	Evet	203	2,87	0,79	-0,069	453	0,945	Hayır	252	2,88	0,82	4- Kişisel kaynaklı	Evet	203	2,17	0,78	-0,720	453	0,472	Hayır	252	2,22	0,75	5- Sosyal odaklı	Evet	203	2,87	0,83	-0,938	453	0,349	Hayır	252	2,94	0,81																																																																																		
3- Teknik konu odaklı	Evet	203	2,87	0,79	-0,069	453	0,945																																																																																																																						
	Hayır	252	2,88	0,82				4- Kişisel kaynaklı	Evet	203	2,17	0,78	-0,720	453	0,472	Hayır	252	2,22	0,75	5- Sosyal odaklı	Evet	203	2,87	0,83	-0,938	453	0,349	Hayır	252	2,94	0,81																																																																																														
4- Kişisel kaynaklı	Evet	203	2,17	0,78	-0,720	453	0,472																																																																																																																						
	Hayır	252	2,22	0,75				5- Sosyal odaklı	Evet	203	2,87	0,83	-0,938	453	0,349	Hayır	252	2,94	0,81																																																																																																										
5- Sosyal odaklı	Evet	203	2,87	0,83	-0,938	453	0,349																																																																																																																						
	Hayır	252	2,94	0,81																																																																																																																									

*p<0,05

Tablo 6’da yer alan verilere göre öğretmenlerin meslekî motivasyonları ($t(453)=-0,450$; $p>0,05$) ve teknostres düzeyleri ($t(453)=-0,695$; $p>0,05$) teknoloji kullanımıyla ilgili hizmet içi eğitim almış olma durumuna göre farklılık göstermemektedir. Bu durum tüm alt boyutlar için de geçerlidir ($p>0,05$). Buradan hareketle, teknoloji kullanımıyla ilgili hizmet için eğitimlerin öğretmenlerin meslekî motivasyonlarını ve teknostres düzeylerini değiştirmede ifade edilebilir.

Öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin mezun oldukları fakülte türüne göre aritmetik ortalamaları ve standart sapma değerleri Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Meslekî Motivasyon ve Teknostres Puanlarının Mezun Oldukları Fakülte Türüne Göre Betimsel İstatistikleri

		N	Ort.	Ss
	Fen-Edebiyat Fakültesi	118	3,77	0,65
	Diğer	75	3,62	0,64
	Toplam	455	3,58	0,69
Teknostres	Eğitim Fakültesi	262	2,53	0,63
	Fen-Edebiyat Fakültesi	118	2,56	0,68
	Diğer	75	2,61	0,59
	Toplam	455	2,55	0,64

Tablo 7’ye göre öğretmenlerin mezun oldukları fakülte türüne göre en yüksek meslekî motivasyona sahip grubun Fen-Edebiyat Fakültesi mezunları olduğu ($\bar{X}=3,77$), en düşük meslekî motivasyona sahip grubun ise Eğitim Fakültesi mezunları olduğu ($\bar{X}=3,49$) görülmektedir. Öğretmenlerin mezun oldukları fakülte türüne göre teknostres düzeyi en yüksek olan grubun diğer fakültelere ait mezunlar olduğu ($\bar{X}=2,61$), teknostres düzeyi en düşük grubun ise Eğitim Fakültesi mezunları olduğu ($\bar{X}=2,53$) anlaşılmaktadır. Meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin mezun olunan fakülte türleri arasında gösterdiği bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı saptamak amacıyla yapılan varyans analizi sonuçları Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Meslekî Motivasyon ve Teknostres Puanlarının Mezun Oldukları Fakülte Türüne Göre Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Faktör	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p	Fark
Meslekî Motivasyon	Gruplar arası	6,434	2	3,217	6,931*	0,001	Fen E.-Eğitim
	Grup içi	209,787	452	0,464			
	Toplam	216,221	454				
Teknostres	Gruplar arası	0,322	2	0,161	0,399	0,671	-
	Grup içi	182,552	452	0,404			
	Toplam	182,875	454				

*p<0,05

Tablo 8 incelendiğinde, öğretmenlerin meslekî motivasyonları mezun oldukları fakülte türüne göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(2, 452)=6,931; p<0,05]. Bu farklılığın hangi grup lehine olduğu ortaya koyabilmek Post-Hoc (Scheffe) testi yapılmıştır. Test sonuçlarına göre Fen-Edebiyat Fakültesi mezunu olan öğretmenlerin meslekî motivasyonları (\bar{X} =3,77), Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenlerin meslekî motivasyonlarına göre (\bar{X} =3,49) daha yüksektir. Başka bir anlatımla, Fen-Edebiyat Fakültesi mezunu olan öğretmenlerin meslekî motivasyonları Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenlerine göre daha olumludur. Öğretmenlerin teknostres düzeyleri incelendiğinde Fen-Edebiyat Fakültesi mezunu olan öğretmenlerin teknostres düzeyleri (\bar{X} =2,56), Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenlerin teknostres düzeyleri (\bar{X} =2,53) ve diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin teknostres düzeyleri (\bar{X} =2,61) arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır.

Öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin sınıf öğretmenleri ile diğer branşlar arasında farklılık gösterip göstermediğini ortaya çıkarmak amacıyla bağımsız gruplar t-testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. Meslekî Motivasyon ve Teknostres Puanlarının Branşa Göre t testi Sonuçları

	Branş	N	Ort.	Ss	t	Sd	p
Meslekî Motivasyon	Sınıf Öğretmenliği	128	3,43	0,68	-2,868*	453	0,004
	Diğer Branşlar	327	3,64	0,69			
Teknostres	Sınıf Öğretmenliği	128	2,49	0,62	-1,396	453	0,163
	Diğer Branşlar	327	2,58	0,64			

*p<0,05

Tablo 9 incelendiğinde sınıf öğretmenleri ile diğer branşlardaki öğretmenlerin meslekî motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir (t(453)=-2,868; p>0,05). Buna göre, diğer branşlardaki öğretmenlerin meslekî motivasyon düzeyleri (\bar{X} =3,64) sınıf öğretmenlerinin meslekî motivasyonlarından (\bar{X} =3,43) daha yüksektir. Sınıf öğretmenlerinin görev ve sorumluluklarının diğer branşlara göre daha yorucu olabileceği, tükenmişlik yaşama olasılıklarının daha yüksek olabileceği ve bu durumun meslekî motivasyonlarını olumsuz şekilde etkileyebileceği düşünülmektedir. Bununla birlikte, sınıf öğretmenleri ile diğer branşlardaki öğretmenlerin teknostres düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır.

Öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin yaş gruplarına göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya çıkarmak için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Gerçekleştirilen analizle ilgili betimsel istatistikler Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Meslekî Motivasyon ve Teknostres Puanlarının Yaş Gruplarına Göre Betimsel İstatistikleri

		N	Ort.	Ss
Meslekî Motivasyon	29>	101	3,66	0,70
	30-39	215	3,53	0,68
	40-49	106	3,60	0,70
	50<	33	3,59	0,71
	Toplam	455	3,58	0,69
Teknostres	29>	101	2,56	0,63
	30-39	215	2,53	0,65
	40-49	106	2,56	0,56
	50<	33	2,68	0,77
	Toplam	455	2,55	0,64

Tablo 10'a göre öğretmenlerin yaş grubuna göre en yüksek meslekî motivasyona sahip grubun 29 yaş altı olduğu ($\bar{X}=3,66$), en düşük meslekî motivasyona sahip grubun ise 30-39 yaş arası olduğu ($\bar{X}=3,53$) görülmektedir. Öğretmenlerin yaş grubuna göre teknostres düzeyi en yüksek olan grubun 50 yaş üstü olduğu ($\bar{X}=2,68$), teknostres düzeyi en düşük grubun ise 30-39 yaş arası olduğu ($\bar{X}=2,53$) anlaşılmaktadır. Meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin yaş grupları arasında gösterdiği bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı saptamak amacıyla varyans analizi yapılmış ve sonuçları Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11. Meslekî Motivasyon ve Teknostres Puanlarının Yaş Gruplarına Göre Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Faktör	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p	Fark
Meslekî Motivasyon	Gruplar arası	1,276	3	0,425	0,892	0,445	
	Grup içi	214,945	451	0,477			-
	Toplam	216,221	454				
Teknostres	Gruplar arası	0,619	3	0,206	0,510	0,675	
	Grup içi	182,256	451	0,404			-
	Toplam	182,875	454				

*p<0,05

Tablo 11'e göre, öğretmenlerin meslekî motivasyonları [$F(3, 451)=0,892$; $p>0,05$] ve teknostres düzeyleri [$F(3, 451)=0,510$; $p>0,05$] yaş gruplarına göre farklılık göstermemektedir. Buradan hareketle, meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin her yaş grubunda düşük, orta ve yüksek düzeyde olabileceği ifade edilebilir. Öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığını saptamak için korelasyon analizi yapılmıştır. Yapılan analizin sonuçları Tablo 12'de belirtilmiştir.

Tablo 12. Meslekî Motivasyon, Teknostres ve Alt Boyutlar Arasında Yapılan Korelasyon Analizi Sonuçları

	1	1.1	1.2	1.3	1.4	2	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5
1	1										
1.1	0,849**	1									
1.2	0,834**	0,685**	1								
1.3	0,847**	0,591**	0,571**	1							
1.4	0,757**	0,479**	0,484**	0,602**	1						
2	-0,101*	-0,057	-0,087	-0,103*	-0,089	1					
2.1	-0,117*	-0,082	-0,101*	-0,110*	-0,092	0,836**	1				
2.2	-0,020	0,015	-0,028	-0,008	-0,054	0,835**	0,728**	1			
2.3	-0,092	-0,039	-0,094*	-0,124**	-0,041	0,823**	0,567**	0,557**	1		
2.4	-0,076	-0,061	-0,060	-0,026	-0,114*	0,809**	0,522**	0,640**	0,608**	1	
2.5	-0,109*	-0,064	-0,073	-0,148**	-0,069	0,854**	0,681**	0,592**	0,656**	0,592**	1

1: Meslekî motivasyon, 1.1: Fiziki imkânlar, 1.2: Okul içi faktörler, 1.3: Okul dışı faktörler, 1.4: Meslekî gelişim ve saygınlık, 2: Teknostres, 2.1: Öğrenme-öğretme süreci odaklı, 2.2: Mesleğe yönelik, 2.3: Teknik konu odaklı, 2.4: Kişisel kaynaklı, 2.5: Sosyal odaklı; ** p<0,01, * p<0,05.

Korelasyon analizi sonuçlarına göre öğretmenlerin meslekî motivasyon puanları ile teknostres puanları arasında negatif yönde zayıf bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=-0,101$; $p<0,05$). Bu bulgu, öğretmenlerin teknostres düzeylerinin düşük olması durumunda meslekî motivasyonlarının yükseleceği şeklinde yorumlanabilir. Meslekî motivasyon değişkeninin fiziki imkânlar, okul içi faktörler, okul dışı faktörler ve meslekî gelişim ve saygınlık alt boyutlarıyla; teknostres değişkeninin ise öğrenme-öğretme süreci odaklı, mesleğe yönelik, teknik konu odaklı, kişisel kaynaklı ve sosyal odaklı boyutlarıyla pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir ($p<0,01$).

4. Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğinin ortaya konması ve bu iki değişken arasında ilişki olup olmadığının saptanması amaçlanmıştır. Öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla bağımsız gruplar t-testi yapılmış ve analiz sonuçlarına göre meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Öğretmenlerin meslekî motivasyonlarının ve teknostres düzeylerinin kadın ya da erkek olma durumuna göre değişmediği söylenebilir. Sarı, Canoğulları ve Yıldız (2018), öğretmenlerin okul

yaşam kalitesi algıları ile meslekî motivasyon düzeylerini inceledikleri çalışmada meslekî motivasyonun cinsiyete göre değişmediği sonucunu bulmuşlardır. Alanyazında bu bulguyu destekler nitelikte farklı çalışmaların da olduğu görülmektedir (Arslantaş, Tösten ve Bektaş Marakçı, 2018; Can, 2015; Çevik ve Köse, 2017; Ertürk, 2016; Receptoğlu, 2013; Taş ve Selvitopu, 2020; Yılmaz, 2009). Gökbulut (2021) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin teknostres düzeylerinin cinsiyete göre değişmediği saptanmıştır. Alanyazında teknostres ile ilgili yapılan farklı çalışmalarda da benzer sonuçlara rastlanmaktadır (Çetin ve Bülbül, 2017; Çoklar, Efilti, Sahin ve Akçay, 2016; Şad, Açıkgül ve Delican, 2015). Bu bulgulara dayanılarak öğretmenlerin meslekî motivasyonlarının ve teknostres düzeylerinin kadın ve erkek öğretmenlerde benzer şekilde değişebileceği söylenebilir.

Öğretmenlerin meslekî motivasyonlarına ait puanları, teknoloji kullanma seviyesinin yeterli ya da yetersiz olma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bu durum meslekî motivasyonun alt boyutları için de geçerlidir. Meslekî motivasyon alt boyutlarına ilişkin puanların teknoloji kullanma seviyesine göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Bununla birlikte, öğretmenlerin teknostres düzeylerinin, teknoloji kullanma seviyesinin yeterli ya da yetersiz olma durumuna göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Teknoloji kullanma seviyesinin yetersiz olduğunu ifade eden öğretmenlerin teknostres düzeylerinin, teknoloji kullanma seviyesinin yeterli olduğunu ifade eden öğretmenlere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Teknostres alt boyutlarına ilişkin verilere bakıldığında, kişisel kaynaklı ve sosyal odaklı boyutlarında teknoloji kullanma seviyesine göre anlamlı bir şekilde farklılık olduğu görülmektedir. Görülen bu farklılık teknoloji kullanma düzeyinin yetersiz olma durumu lehinedir. Yani teknoloji kullanma düzeyi yetersiz olan öğretmenlerin kişisel kaynaklı teknostres düzeyleri ve sosyal kaynaklı teknostres düzeyleri teknoloji kullanma düzeyi yeterli olan öğretmenlere göre daha yüksektir. Öğrenme-öğretme süreci odaklı, mesleğe yönelik ve teknik konu odaklı teknostres puanları ise teknoloji kullanma düzeyine göre farklılık göstermemektedir. Gökbulut (2021) tarafından yapılan çalışmada teknostres ile teknoloji bilgisi, pedagojik bilgi, alan bilgisi, pedagojik alan bilgisi, teknolojik pedagojik bilgi, teknolojik alan bilgisi ve teknopedagojik alan bilgisi arasında negatif yönde bir ilişki olduğu saptanmıştır. Gökbulut (2021) tarafından yürütülen çalışmanın bulguları ile bu çalışmada elde edilen bulgular benzerlik göstermektedir. Bu bulgulardan hareketle, öğretmenlerin teknoloji kullanma seviyelerinin yeterli düzeye çıkarılması ile öğretmenlerin teknostres düzeyinin azaltılmasının mümkün olabileceği söylenebilir.

Öğretmenlerin meslekî motivasyonlarının okulda ihtiyaç duydukları teknolojiye erişebilme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Okulda ihtiyaç duydukları teknolojiye erişebilen öğretmenlerin meslekî motivasyonlarının okulda ihtiyaç duydukları teknolojiye erişemediğini düşünen öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Buradan hareketle, öğretmenlerin ihtiyacı olan teknolojilerin onlara sunulması, meslekî motivasyonlarını korumak ya da artırmak için atılabilecek adımlardan birisi olduğunu söylemek mümkündür. Öte yandan, öğretmenlerin teknostres düzeylerinin okulda ihtiyaç duydukları teknolojiye erişebilme durumlarına göre farklılık göstermediği görülmektedir. Bununla birlikte, öğretmenlerin meslekî motivasyonları ve teknostres düzeyleri teknoloji kullanımıyla ilgili hizmet için eğitim alma durumuna göre farklılık göstermemektedir. Buradan hareketle, hizmet içi eğitimlerin öğretmenlerin teknostres düzeylerini ve meslekî motivasyonlarını etkilemediği söylenebilir. Karmaşık özelliklere sahip teknolojilerin kullanıcılarında teknostres oluşturabileceği ifade edilmektedir (Salo, Pirkkalainen, Chua ve Koskelainen, 2022). Dolayısıyla öğretmenlerin teknoloji kullanımıyla ilgili almış oldukları hizmet içi eğitimlerin yeni teknolojileri ve karmaşık özellikleri kapsamı gerekmektedir.

Öğretmenlerin mezun oldukları fakülte türüne göre en yüksek meslekî motivasyona sahip grubun Fen-Edebiyat Fakültesi mezunları olduğu, en düşük meslekî motivasyona sahip grubun ise Eğitim Fakültesi mezunları olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin mezun oldukları fakülte türüne göre teknostres düzeyi en yüksek olan grubun diğer fakülteleere ait mezunlar olduğu, teknostres düzeyi en düşük grubun ise Eğitim Fakültesi mezunları olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin meslekî motivasyonları mezun oldukları fakülte türüne göre farklılık göstermektedir. Fen-Edebiyat Fakültesi mezunu olan öğretmenlerin meslekî motivasyonları, Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenlerin meslekî motivasyonlarına göre daha yüksektir. Öğretmenlerin teknostres düzeyleri incelendiğinde Fen-Edebiyat Fakültesi mezunu olan öğretmenlerin teknostres düzeyleri, Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenlerin teknostres düzeyleri ve diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin teknostres düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Taş ve Selvitopu (2020) tarafından yapılan çalışmada lise düzeyinde görev yapan öğretmenlerin meslekî motivasyon düzeyleri araştırılmıştır ve Eğitim Fakültesi

dışında diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin meslekî motivasyon düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgulardan yola çıkarak Fen-Edebiyat Fakültesi mezunu olan öğretmenlerin meslekî motivasyon düzeylerinin Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenlere göre daha olumlu olduğu ifade edilebilir. Sınıf öğretmenleri ile diğer branşlardaki öğretmenlerin meslekî motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre, diğer branşlardaki öğretmenlerin meslekî motivasyon düzeyleri sınıf öğretmenlerinin meslekî motivasyonlarından daha yüksektir. Canpolat (2011) tarafından yapılan araştırmada meslekî motivasyonun her branşta farklılaşabildiği ifade edilmektedir. Sınıf öğretmenlerinin meslekî motivasyonlarının daha düşük olmasının birçok sebebi olabilir. Sınıf öğretmenleri ile diğer branşlardaki öğretmenlerin teknostres düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı düşünüldüğünde, bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin meslekî motivasyonlarının daha düşük olmasının teknostres ile ilgili olmayabileceği söylenebilir.

Öğretmenlerin yaş grubuna göre en yüksek meslekî motivasyona sahip grubun 29 yaş altı olduğu, en düşük meslekî motivasyona sahip grubun ise 30-39 yaş arası olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin yaş grubuna göre teknostres düzeyi en yüksek olan grubun 50 yaş üstü olduğu, teknostres düzeyi en düşük grubun ise 30-39 yaş arası olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin meslekî motivasyonları ve teknostres düzeyleri yaş gruplarına göre farklılık göstermemiştir. Alanyazında bu bulguyu destekleyecek farklı çalışmalar bulunmaktadır. Arslantaş, Tösten ve Bektaş Marakçı (2018), Sarı, Canoğulları ve Yıldız (2018), Çevik ve Köse (2017), Yılmaz (2009) ve Tanrıverdi (2007) tarafından yapılan çalışmalarda öğretmenlerin meslekî motivasyonun yaş seviyesine ve kıdeme göre değişmediği ifade edilmektedir. Alanyazındaki çalışmalardan elde edilen bu sonuç, bu araştırmanın bulgusunu desteklemektedir. Yaşın ve meslekte geçirilen sürenin meslekî motivasyonu ve teknostres düzeyini değiştirmiyor olması, motivasyonun okulun yapısı (Öztürk, 2006), çalışma ortamı, verilen görevler, terfi ve ödüller (Karabay, 2004), yapılan işin anlamlı olması (Ebcim, 2012) gibi farklı dinamiklerden beslenmesi ve teknoloji kullanma konusunda yaşanan stresin her yaşta görülebiliyor olmasıyla açıklanabilir.

Araştırmada öğretmenlerin meslekî motivasyon düzeyleri ile teknostres düzeyleri arasında negatif yönde zayıf bir ilişki olduğu saptanmıştır. Öğretmenlerin teknostres düzeylerinin yüksek olması durumunda meslekî motivasyon düzeylerinin düşük, teknostres düzeylerinin düşük olması durumunda ise meslekî motivasyon düzeylerinin yüksek olacağı söylenebilir. Bu bulgular ele alındığında teknostres kaynağı olan durumların saptanması ve giderilmesine yönelik çalışmalar yapılmasının önemi ortaya çıkmaktadır. Çoklar, Efiltili, Şahin ve Akçay (2016) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin teknostres yaşıyor olmalarının nedenleri; kişisel problemler, teknik problemler, eğitim odaklı problemler, sağlık problemleri ve zaman problemleri olarak saptanmıştır. Salanova, Llorens ve Cifre (2013), bilgi ve iletişim teknolojilerinden kaynaklanan yüksek endişe, şüphecilik ve düşük öz yeterlilik algısının teknostres belirleyicileri olduğunu ifade etmektedir. Pithers ve Fogarty (1995), meslekî motivasyonları düşük olan öğretmenlerin stres düzeylerinin yüksek olduğunu ifade etmişlerdir. Dolayısıyla stres türlerinden biri olan teknostresin, meslekî motivasyon ile birlikte araştırılabileceği anlaşılmaktadır. Tarafdar, Cooper ve Stich (2017) tarafından yapılan çalışmada da teknostres düzeyinin yüksek olmasının performansı ve üreticiliği düşürdüğü, tatminsizliği ve depresyonu artırdığı ifade edilmektedir. Bu bilgiler göz önünde bulundurulduğunda, öğretmenlerin meslekî motivasyon düzeylerinin yükseltilmesi ya da korunması amacıyla teknoloji bilgilerinin artırılmasına yönelik hizmet içi eğitim çalışmalarının yapılması, yeni teknolojileri öğrenmeleri ve bu teknolojileri öğrenme ortamlarında uygulayabilmeleri konularında ihtiyaç duyabilecekleri desteğin sağlanmasının önemi ortaya çıkmaktadır.

Çalışmaya genel olarak bakıldığında, öğretmenlerin meslekî motivasyon düzeyleri ile teknostres düzeyleri arasında negatif bir ilişki olduğu söylenebilir. Bununla birlikte meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin farklı değişkenlere göre değişiklik gösterebildiği ifade edilebilir. Bunun yanı sıra araştırmada elde edilen bulgular çerçevesinde şu öneriler sunulmaktadır:

Fen-Edebiyat Fakültesi mezunu olan öğretmenlerin meslekî motivasyonlarının Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenlere göre daha yüksek olmasının sebepleri araştırılabilir. Öğretmenlerin teknostres düzeylerini etkileyen faktörlere ilişkin yeni çalışmalar yürütülebilir. Bununla birlikte, öğretmenlerin teknostres düzeylerini azaltmak amacıyla yeni çalışmalar yapılması önerilmektedir. Bu çalışmalara ek olarak, öğretmenlerin kendi teknoloji okuryazarlık düzeylerini artırmaya yönelik bireysel çalışmalar ve araştırmalar yapmaları, kendilerini yeni teknolojileri kullanma konusunda geliştirmeleri önerilmektedir. Bu araştırmanın sınırlılıklarından birisi araştırmanın İstanbul ili Sancaktepe ilçesinde görev yapan 455 öğretmen ile yürütülmüş olmasıdır. Bu nedenle ileride yapılacak çalışmalarda daha kapsamlı bir çalışma yapılarak elde edilen sonuçlar karşılaştırılabilir.

Kaynaklar

- Al-Fudail, M. and Mellar, H. (2008). Investigating teacher stress when using technology. *Computers and Education*, 51(3), 1103–1110. <http://dx.doi.org/10.1016/j.compedu.2007.11.004>
- Arslantaş, H. İ., Tösten, R. ve Bektaş Marakçı, D. (2018). Lise öğretmenlerinde mesleki motivasyon unsurları: karma yöntemli bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(3), 880-895. doi: 10.17860/mersinefd.485161
- Brod, C. (1984). *Technostress: The human cost of the computer revolution*. Reading, MA: Addison Wesley.
- Can, S. (2015). Factors motivating teachers working at elementary and secondary schools. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 174, 3087 – 3093.
- Canpolat, C. (2011). *Öğretmen kariyer basamakları uygulamaları ile öğretmen motivasyonu ve örgütsel bağlılık arasındaki ilişkiler*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi, Elâzığ.
- Chen, T. K. (2012). Elementary efl teachers' computer phobia and computer self-efficacy in taiwan. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 11(2).
- Çetin, D. ve Bülbül, T. (2017). Okul yöneticilerinin teknostres algıları ile bireysel yenilikçilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 1241-1264. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2017.17.31178-338821>
- Çevik, A. ve Köse A. (2017). Öğretmenlerin okul kültürü algıları ile motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 996-1014.
- Çoklar, A. N., Efiltili, E., ve Şahin, Y. L. (2017). Defining teachers' technostress levels: A scale development. *Journal of Education and Practice*, 8(21), 28-41.
- Çoklar, A. N., Efiltili, E., Şahin, Y. L. ve Akçay, A. (2016). Determining the reasons of technostress experienced by teachers: a qualitative study. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 7(2), 71-96.
- Davis, J., and Wilson, S. M. (2000). Principals' efforts to empower teachers: Effects on teacher motivation and job satisfaction and stress. *The Clearing House*, 73(6), 349- 353. doi: 10.1080/00098650009599442.
- De Jesus, S. N., and Conboy, J. (2001). A stress management course to prevent teacher distress. *The International Journal of Educational Management*, 15, 131-137.
- Doğan, S. ve Koçak, O. (2014). Okul yöneticilerinin sosyal iletişim becerileri ile öğretmenlerin motivasyon düzeyleri arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 20(2), 191-216.
- Ebcim, P. (2012). *Resmi ilköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin motivasyonu ile örgüt sağlığı algıları arasındaki ilişki*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Ertmer, P. A., Ottenbreit-Leftwich, A. T., Sadik, O., Sendurer, E. and Sendurer, P. (2012). Teacher beliefs and technology integration practices: a critical relationship. *Computers and Education*, 59(2): 423-435. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2012.02.001>
- Ertürk, R. (2016). Öğretmenlerin iş motivasyonları. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 01-15.
- Gökbulut, B. (2021). Öğretmenlerin teknostres ve teknopedagojik yeterlikleri arasındaki ilişki. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 472-496.
- Gömlüksiz, M. N. ve Serhatlıoğlu, B. (2013). Öğretmen adaylarının akademik motivasyon düzeylerine ilişkin görüşleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 17(3), 99-127.
- Karabağ Köse, E., Karataş, E., Küçükçene, M., Taş, A. (2021). Validity and reliability study of teacher professional motivation scale: A comparison of online and paper-pencil Administration. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (51), 479-498. DOI: 10.9779/pauefd.707619
- Karabay, E. (2004). *Yönetici davranışlarının öğretmen motivasyonuna etkisinin belirlenmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Karasar, N. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Mansfield, C. F. and Beltman, S. (2014). Teacher motivation from a goal content perspective: Beginning teachers' goals for teaching. *International Journal of Educational Research*, 65, 54-64.
- Mark, G., Gudith, D., and Klocke, U. (2008, Nisan). The cost of interrupted work: more speed and stress. In *Proceedings of the SIGCHI conference on Human Factors in Computing Systems* (107-110).
- Ng, C. F., and Ng, P. K. (2015). The motivation of English language teachers in a language centre. *International Journal of Languages, Literature and Linguistics*, 1(2), 87-92.
- Öztürk, T. (2006). *İlköğretim öğretmenlerinin motivasyonunu artıran ve idame ettiren faktörler (Kağıthane-Levent uygulaması)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Penado-Abilleira, M., Rodicio-García, M. L., Rios-de-Deus, M. P. and Mosquera-González, M. J. (2020) Technostress in Spanish University Students: Validation of a Measurement Scale. *Frontiers in Psychology*. 11:582317. doi: 10.3389/fpsyg.2020.582317

- Pithers, R. T. and Fogarty, G. J. (1995). Occupational stress among vocational teachers. *British Journal of Educational Psychology*, 65, 3-14.
- Porter, G., and Kakabadse, N. K. (2006). HRM perspectives on addiction to technology and work. *Journal of Management Development*. 25(6), 535–560. doi: 10.1108/02621710610670119
- Ragu-Nathan, T. S., Tarafdar, M., Ragu-Nathan, B. S., & Tu, Q. (2008). The consequences of technostress for end users in organizations: Conceptual development and empirical validation. *Information Systems Research*, 19(4), 417-433. doi: 10.1287/isre.1070.0165
- Recepoğlu, E. (2013). Öğretmenlerin iş motivasyonlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(2), 575-588.
- Salanova, M., Llorens, S. and Cifre, E. (2013). The dark side of technologies: technostress among users of information and communication technologies. *International Journal of Psychology*, 48(3), 422-36. doi: 10.1080/00207594.2012.680460
- Salo, M., Pirkkalainen, H., Chua, C. E. H. and Koskelainen, T. (2022). Formation and Mitigation of Technostress in the Personal Use of IT. *Mis Quarterly*, 46. doi: 10.25300/MISQ/2022/14950
- Sarı, M., Canoğulları, E. ve Yıldız, E. (2018). Öğretmenlerin okul yaşam kalitesi algıları ile mesleki motivasyon düzeylerinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (47), 387-409. doi: 10.21764/maeuefd.364454
- Şad, N. S., Açıkgül, K. ve Delican, K. (2015). Senior preservice teachers' senses of efficacy on their technological pedagogical content knowledge (TPACK). *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 8(2): 204-235.
- Tanrıverdi, S. (2007). *Katılımcı okul kültürünün yabancı dil öğretmenlerinin iş motivasyonu ile ilişkisine yönelik örnek bir çalışma*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tarafdar, M., Cooper, C. L. and Stich, J. F. (2017). The technostress trifecta - techno eustress, techno distress and design: Theoretical directions and an agenda for research (pp. 1–37). *Information Systems Journal*. doi: 10.1111/isj.12169
- Taş, A. ve Selvitopu, A. (2020). Lise öğretmenlerinin iş doyumu ve mesleki motivasyon düzeylerinin incelenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(29), 23-42. doi: 10.35675/befdergi.426989
- Thoonen, E. E. J., Slegers, P. J. C., Oort, F. J., Peetsma, T. T. D. and Geijsel, F. P. (2011). How to improve teaching practices: The role of teacher motivation, organizational factors, and leadership practices. *Educational Administration Quarterly*, 47(3), 496- 536. doi: 10.1177/0013161X11400185
- Viseu, J., De Jesus, S. N., Rus, C. and Canavarró, J. M. (2016). Teacher motivation, work satisfaction, and positive psychological capital: a literature review. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 14(2), 439–461.
- Weil, M. M. and Rosen, L. D. (1997). *Technostress: Coping with technology, work, home, play*. New York: Wiley.
- Yılmaz, F. (2009). *Eğitim örgütlerinde örgüt kültürünün öğretmenlerin iş motivasyonu üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.

Etik, Beyan ve Açıklamalar

1. Etik Kurul izni ile ilgili;

Bu çalışmanın yazar/yazarları, Ordu Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun tarih 28.06.2021 sayı 07 ve karar 2021-119 ile etik kurul izin belgesi almış olduklarını beyan etmektedir.

2. Bu çalışmanın yazar/yazarları, araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyduklarını kabul etmektedir.

3. Bu çalışmanın yazar/yazarları kullanmış oldukları resim, şekil, fotoğraf ve benzeri belgelerin kullanımında tüm sorumlulukları kabul etmektedir.

4. Bu çalışmanın benzerlik raporu bulunmaktadır.
